

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ: ΔΙΚΑΙΟ.....	19
-------------------------------	----

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΠΡΟΣΩΠΟ	27
1.1. Φυσικό πρόσωπο	27
1.1.1. Αφάνεια	28
1.2. Νομικό πρόσωπο	30
1.2.1. Σωματείο	31
1.2.2. Ίδρυμα	34
1.2.3. Επιτροπές εράνων.....	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΞΙΑ	36
2.1. Έννοια.....	36
2.2. Άκυρη	37
2.2.1. Πλάνη	37
2.2.2. Απάτη	38
2.2.3. Απειλή	38
2.3. Τύπος δικαιοπραξίας	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΕΝΟΧΗ	41
3.1. Έννοια.....	41
3.2. Αποζημίωση	42
3.3. Διαζευκτική ενοχή.....	42

3.4.	Δικαίωμα επίσεσης	43
3.5.	Αδυναμία παροχής	44
3.6.	Υπερημερία οφειλέτη	44
3.7.	Υπερημερία του δανειστή	45
3.8.	Ενοχές από συμβάσεις	46
3.9.	Συμβατική υπαναχώρηση	48

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΠΡΑΓΜΑ 49

4.1.	Έννοια	49
4.2.	Εμπράγματα δικαιώματα	51
4.2.1.	Το ενέχυρο	52
4.2.2.	Η υποθήκη	53
4.2.2.1.	Προσημείωση υποθήκης	55
4.2.2.2.	Γραφεία υποθηκών	57

ΜΕΡΟΣ Β'

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ 61

5.1.	Η διαμόρφωση	61
5.2.	Οι πηγές	63

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΡΑΞΗ 66

6.1.	Έννοια	66
6.2.	Εμπορικές πράξεις	67
6.2.1.	Η αγορά για μεταπώληση ή μίσθωση προϊόντων γης ή τέχνης	68
6.2.2.	Η επιχείρηση χειροτεχνίας	68
6.2.3.	Η επιχείρηση παραγγελίας	68
6.2.4.	Η επιχείρηση μετακόμισης	69
6.2.5.	Η επιχείρηση προμήθειας	69
6.2.6.	Η επιχείρηση πρακτορίας	69
6.2.7.	Η επιχείρηση πλειστηρίασης	70

6.2.8.	Η επιχείρηση δημοσίων θεαμάτων	70
6.2.9.	Οι κολλυβιστικές εργασίες	71
6.2.10.	Οι τραπεζικές εργασίες	71
6.2.11.	Οι μεσιτικές εργασίες	71
6.2.12.	Οι συναλλαγματικές	72
6.2.13.	Οι αποστολές χρημάτων από τόπο σε τόπο	72
6.3.	Συνέπειες	72

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΕΜΠΟΡΟΣ 74

7.1.	Εμπορική ιδιότητα	74
7.2.	Εμπορικά βιβλία	75
7.2.1.	Τα υποχρεωτικά εμπορικά βιβλία	76
7.2.2.	Βιβλία του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων	77
7.2.3.	Βιβλία ειδικών διατάξεων	79
7.2.4.	Σχέση των βιβλίων του Εμπορικού Νόμου με τα βιβλία του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και τα βιβλία των ειδικών διατάξεων	80
7.2.5.	Τα προαιρετικά βιβλία	80

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ 82

8.1.	Εμπορική επωνυμία	83
8.2.	Διακριτικός τίτλος	84
8.3.	Σήμα	84
8.3.1.	Έννοια	84
8.3.2.	Καταχώρηση σήματος	87
8.3.3.	Συλλογικά σήματα	90
8.3.4.	Δικαστική προστασία	91
8.4.	Σήματα αλλοδαπών	93
8.5.	Κοινοτικό σήμα	94
8.6.	Διεθνές σήμα	98
8.7.	Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας	98
8.8.	Πιστοποιητικό υποδείγματος χρησιμότητας	104
8.9.	Τεχνικοί νεωτερισμοί και βραβεία	105
8.10.	Βιομηχανικά σχέδια και υποδείγματα	105
8.11.	Τοπογραφικά προϊόντα ημιαγωγών	107

8.12. Προγράμματα Η/Υ	108
8.13. Ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας	109
8.14. Κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.	110

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ. 111

9.1. Έννοια	111
9.2. Προσωπικές εταιρείες.	112
9.2.1. Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.)	113
9.2.2. Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.)	114
9.2.3. Αφανής ή συμμετοχική εταιρεία	114
9.2.4. Αγροτική Συνεταιριστική Οργάνωση (Α.Σ.Ο.)	115
9.2.4.1. Σύσταση	116
9.2.4.2. Όργανα της Α.Σ.Ο.	117
9.2.5. Αστικός συνεταιρισμός	118
9.2.5.1. Σύσταση	119
9.2.5.2. Όργανα.	123
9.3. Κεφαλαιουχικές εταιρείες.	130
9.3.1. Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)	130
9.3.1.1. Σύσταση	131
9.3.1.2. Μετοχικό Κεφάλαιο	132
9.3.1.3. Διοικητικό Συμβούλιο	133
9.3.1.4. Γενική Συνέλευση	134
9.3.1.5. Ελεγκτές	135
9.3.1.6. Λύση της Α.Ε.	135
9.3.2. Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)	136
9.3.2.1. Σύσταση	137
9.3.2.2. Το εταιρικό κεφάλαιο	137
9.3.2.3. Τα όργανα της Ε.Π.Ε.	138
9.3.2.4. Οι διαχειριστές	138
9.3.2.5. Λύση της Ε.Π.Ε.	139
9.4. Ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Οικονομικού Σκοπού.	139

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ 142

10.1. Έννοια	142
10.2. Η συναλλαγματική.	143
10.2.1. Στοιχεία της συναλλαγματικής	144

10.2.2. Αποδοχή της συναλλαγματικής	146
10.2.3. Η τριτεγγύηση της συναλλαγματικής	147
10.2.4. Η πληρωμή της συναλλαγματικής	147
10.3. Η επιταγή	148
10.3.1. Διακρίσεις	149
10.3.2. Πληρωμή	149

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11: ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ 151

11.1. Ιστορική εξέλιξη	151
11.2. Η ασφαλιστική σύμβαση	152
11.3. Τα πρόσωπα της ασφαλιστικής σύμβασης	156
11.3.1. Ασφαλιστική επιχείρηση (αλσφαλιστής)	156
11.3.2. Ο λήπτης της ασφάλισης	157
11.4. Ασφάλιστρο	157
11.5. Ασφάλισμα	158
11.6. Ασφαλιστική περίπτωση	159
11.7. Ασφάλιση προσώπων	159
11.7.1. Ασφάλιση ζωής	160
11.7.2. Ασφάλιση ατυχημάτων και ασθενειών	161
11.8. Ασφάλιση ζημιών	162
11.9. Ασφάλιση πυρκαγιάς	164
11.10. Ασφάλιση μεταφοράς πραγμάτων	164
11.11. Ασφάλιση εσοδείας	165
11.12. Ασφάλιση πιστώσεων και εγγυήσεων	165
11.13. Ασφάλιση περιβαλλοντικών ζημιών	165
11.14. Ασφάλιση διακοπής λειτουργίας επιχείρησης	166
11.15. Ασφάλιση αστικής ευθύνης	166

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12: ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ 167

12.1. Έννοια	167
12.2. Διαδικασία κήρυξης	167
12.3. Συνέπειες της πτώχευσης	169
12.4. Πτωχευτική ανάκληση	172
12.5. Όργανα πτώχευσης	174
12.5.1. Πτωχευτικό δικαστήριο	174
12.5.2. Εισηγητής	176

12.5.3. Σύνδικος	177
12.5.4. Η συνέλευση των πιστωτών	183
12.6. Σχέδιο αναδιοργάνωσης	186
12.7. Εκκαθάριση περιουσίας οφειλέτη και διανομή	193
12.8. Περάτωση της πτώχευσης	199
12.9. Αποκατάσταση οφειλέτη	200
12.10. Χρεοκοπία	201

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13: ΝΑΥΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ 205

13.1. Ιστορική εξέλιξη	205
13.2. Πηγές του ελληνικού ναυτικού δικαίου.	207
13.3. Η κυριότητα πλοίου	208
13.3.1. Πρωτότυποι τρόποι απόκτησης της κυριότητας πλοίου.	209
13.3.1.1. Η ναυπήγηση πλοίου	209
13.3.1.2. Η χρησικτησία	209
13.3.2. Παράγωγοι τρόποι απόκτησης της κυριότητας πλοίου.	211
13.3.2.1. Συμβατική απόκτηση.	211
13.3.2.2. Απόκτηση αιτία θανάτου.	212
13.3.2.3. Απόκτηση κυριότητας με διάθεση της μερίδας συμπλοιοκτήτη	212
13.3.2.4. Απόκτηση κυριότητας με εγκατάλειψη του πλοίου στον ασφαλιστή.	212
13.4. Νηολόγηση πλοίου	213
13.5. Ναυτιλιακά έγγραφα και βιβλία	217
13.6. Ο έλεγχος των ναυτιλιακών εγγράφων και βιβλίων	226
13.7. Η σύμβαση ναυτολόγησης	227
13.7.1. Δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση ναυτολόγησης.	228
13.7.1.1. Δικαιώματα	228
13.7.1.2. Υποχρεώσεις.	232
13.7.2. Λύση της σύμβασης ναυτολόγησης.	233
13.8. Ναυτικός πράκτορας	234
13.9. Υποθήκη πλοίων	237
13.10. Η θαλάσσια ασφάλιση	239
13.10.1. Η σύναψη της σύμβασης θαλάσσιας ασφάλισης.	240

13.10.2. Εγκατάλειψη των ασφαλισθέντων αντικειμένων.	241
13.11. Ναύλωση.	242
13.11.1. Υποχρεώσεις του εκναυλωτή.	245
13.11.1.1. Υποχρεώσεις του εκναυλωτή που αναφέρονται στο πλοίο.	245
13.11.1.2. Υποχρεώσεις του εκναυλωτή που αναφέρονται στο φορτίο.	248
13.11.2. Δικαιώματα του εκναυλωτή.	248
13.11.3. Ευθύνη του εκναυλωτή.	249
13.11.4. Υποχρεώσεις και δικαιώματα του ναυλωτή.	250

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14: ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ 251

14.1. Έννοια.	251
14.2. Η κυκλοφορία του αεροσκάφους.	254
14.3. Η μεταβίβαση κυριότητας.	258
14.4. Η αεροπορική υποθήκη.	259
14.5. Η μίσθωση αεροσκάφους.	263
14.6. Η ναύλωση αεροσκάφους.	264
14.7. Η μεταφορά προσώπων, αποσκευών και πραγμάτων.	265
14.8. Η ευθύνη από την εκμετάλλευση αεροσκάφους.	267
14.9. Η αεροπορική ασφάλιση.	270

ΜΕΡΟΣ Γ' **ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ 275

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16: ΠΗΓΕΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ. 277

16.1. Κοινές πηγές.	277
16.1.1. Σύνταγμα.	277
16.1.2. Οι διεθνείς συμβάσεις εργασίας.	280
16.1.3. Ο νόμος.	281
16.1.4. Το έθιμο.	281
16.2. Αυτόνομες πηγές.	281

16.2.1. Συλλογικές συμβάσεις εργασίας	282
16.2.2. Κανονισμοί εργασίας	282
16.2.3. Καταστατικά σωματείων	282
16.2.4. Διαιτητικές αποφάσεις.	282
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17: Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	283
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18: ΤΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	287
18.1. Ο εργοδότης.	287
18.2. Ο εργαζόμενος	288
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 19: ΤΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	291
19.1. Η απλή πρόσθετη εργασία	291
19.2. Υπερεργασία	292
19.3. Υπερωρία	293
19.4. Διευθέτηση του χρόνου εργασίας	295
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 20: ΕΙΔΙΚΕΣ ΗΜΕΡΕΣ ΚΑΙ ΩΡΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	299
20.1. Η απασχόληση κατά το Σάββατο	299
20.2. Η απασχόληση κατά την Κυριακή και τις ημέρες αργίας	300
20.3. Νυκτερινή απασχόληση	302
20.4. Εκτός έδρας απασχόληση.	302
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 21: Η ΑΔΕΙΑ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ	303
21.1. Έννοια άδειας – Το νομοθετικό πλαίσιο.	303
21.2. Αριθμός ημερών άδειας και τρόπος χορήγησης αυτών.	304
21.3. Χρόνος χορήγησης	305
21.4. Αποδοχές άδειας	306
21.5. Επίδομα άδειας.	306
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 22: ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΕΟΡΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΧΑ	307
22.1. Νομοθετικό πλαίσιο.	307

22.2.	Επίδομα εορτών Χριστουγέννων.	307
22.2.1.	Δικαιούχοι	307
22.2.2.	Ποσό επιδόματος	307
22.2.3.	Χρόνος καταβολής	308
22.3.	Επίδομα Εορτών Πάσχα.	309
22.3.1.	Δικαιούχοι	309
22.3.2.	Ποσό επιδόματος	309
22.3.3.	Χρόνος καταβολής	310
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 23: Η ΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ . . .		311
23.1.	Τρόποι λύσης της σύμβασης εργασίας	311
23.2.	Η καταγγελία σύμβασης από τον εργοδότη.	311
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 24: Ο ΜΙΣΘΟΣ		315
24.1.	Έννοια.	315
24.2.	Καθορισμός του μισθού.	319
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 25: ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.		321
25.1.	Έννοια.	321
25.2.	Διακρίσεις.	325
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 26: ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ		327
26.1.	Μεσολάβηση.	327
26.2.	Διαιτησία	328
26.3.	Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας	329
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 27: Η ΑΠΕΡΓΙΑ		331
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 28: Η ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ		334
28.1.	Γενικά.	334
28.2.	Οι ασφαλιστικοί φορείς.	336
28.2.1.	Το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων – Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.).	336
28.2.2.	Ο Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.)	338

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 29: ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	340
29.1. Γενικά	340
29.2. Ο τεχνικός ασφάλειας	346
29.3. Ο γιατρός εργασίας	349
29.4. Προδιαγραφές ασφάλειας και υγιεινής	352
29.4.1. Κτιριολογικές απαιτήσεις	352
29.4.2. Αερισμός – Εξαερισμός	353
29.4.3. Θερμοκρασία	354
29.4.4. Φωτισμός	354
29.4.5. Πυρανίχνευση και πυρόσβεση	355
29.4.6. Θόρυβος	356
29.4.7. Ηλεκτρική ενέργεια.	356
29.4.8. Οθόνες οπτικής απεικόνισης	356
29.4.9. Χημικοί παράγοντες	357
29.5. Υποχρεώσεις εργοδότη και εργαζόμενου.	357
29.5.1. Υποχρεώσεις εργοδότη	357
29.5.2. Υποχρεώσεις εργαζόμενου.	359
29.6. Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας Εργασίας	360
29.6.1. Ίδρυση	360
29.6.2. Σκοπός	361
29.6.3. Δραστηριότητες	363
29.6.4. Πόροι	363
29.7. Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την ασφάλεια και την υγεία στο χώρο εργασίας.	364
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 30: Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	 367
30.1. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.	367
30.2. Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας	368
30.3. Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας	372
30.4. Νομαρχιακές Επιτροπές Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας	373
30.5. Το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Απασχόλησης (ΕΠΑ)	374

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 31: Η ΕΥΡΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	376
31.1. Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) . . .	376
31.2. Ιδιωτικά Γραφεία Συμβούλων Εργασίας (Ι.Γ.Σ.Ε.)	385
31.3. Εταιρείες Προσωρινής Απασχόλησης	388
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	393